

Szwedzki program szczepień

SZCZEPIENIA PRZECIW HPV DLA DZIEWCZĄT

Od 1 stycznia 2010r. do powszechnego programu szczepień dla dzieci została wprowadzona nowa szczepionka. Szczepionka ta chroni przed wirusem wywołującym raka szyjki macicy i jest dostępna dla wszystkich dziewcząt urodzonych w roku 1999. lub później. Szczepień dokonuje pielęgniarka szkolna w 5-ej i 6-ej klasie.

Do rodziców

Nowa szczepionka daje ok. 70-procentową ochronę przed zachorowaniem na raka szyjki macicy. Ryzyko zachorowania istnieje nadal, nawet po zaszczepieniu. Dlatego ważne jest, aby szczepionkę uzupełnić regularnymi ginekologicznymi badaniami cytologicznymi, które oferowane są w dorosłym wieku. Dziewczeta, które zostają zaszczepione, i które jako dorosłe poddają się regularnym badaniam cytologicznym, mają bardzo znikome ryzyko zachorowania na raka szyjki macicy.

Podjęcie decyzji o zaszczepieniu własnego dziecka nasuwa prawdopodobnie pewne pytania. W jaki sposób szczepionka może chronić przed rakiem? Jak wygląda samo szczepienie? Odpowiedzi na te najczęściej zadawane pytania znajdują się poniżej.

W jaki sposób szczepionka może chronić przed rakiem?

Wirus, który wywołuje raka szyjki macicy nazywa się HPV - wirus brodawczaka ludzkiego (humana papillomvirus). Wirus ten przenoszony jest przez kontakty seksualne i większość dziewcząt będzie miała z nim do czynienia w swoim życiu. Infekcja nie daje żadnych objawów dlatego przechodzi najczęściej niezauważona. W większości wypadków zakażenie wirusami HPV ustępuje samoistnie, ale u pewnej ilości osób infekcja może mieć długoletni przebieg. W takich przypadkach istnieje ryzyko, że znajdą zmiany chorobowe w komórkach szyjki macicy. Jeżeli te niebezpieczne zmiany nie zostaną na czas odkryte i usunięte, mogą one doprowadzić do rozwoju raka.

Istnieją setki różnych rodzajów wirusa, a co najmniej 14 z nich ma działanie rakotwórcze. Szczepionka chroni przed dwoma rodzajami wirusa, tymi, które najczęściej wywołują chorobę. W praktyce oznacza to, że szczepionka daje ok. 70-procentową ochronę przed zachorowaniem na raka szyjki macicy. Szczepionka chroni tylko tych, którzy jeszcze nigdy nie byli wirusem zarażeni. Dlatego ważne jest, aby zaszczepić się przed pierwszym kontaktem seksualnym lub jak najszybciej po.

Szczepionka i badania cytologiczne to dwa uzupełniające się elementy profilaktyki raka szyjki macicy

Już dzisiaj, dzięki szwedzkiemu programowi badań cytologicznych, istnieją skuteczne sposoby ochrony przed zachorowaniem na raka szyjki macicy. Program ten oferuje wszystkim kobietom od 23-go do 60-go roku życia możliwość regularnych badań cytologicznych. Badania te są proste i bezbolesne. Ich celem jest odkrycie ewentualnych zmian w komórkach czopka i szyjki macicy zanim przekształcą się one w komórki rakowe. Program ten prowadzony jest od lat 60-tych i dzięki niemu umieralność na raka szyjki macicy znacznie się obniżyła. Ważne jest, aby zaszczepione dziewczeta również w dorosłym wieku robiły badania cytologiczne, ponieważ w dalszym ciągu mają 30 procent ryzyka zachorowania na raka szyjki macicy spowodowanego pozostałymi rodzajami wirusa HPV.

Dla dziewcząt, które zaszczepią się i które również później, w dorosłym wieku będą robić badania cytologiczne, ryzyko zachorowania na raka szyjki macicy będzie znikome.. Wstępne oszacowanie wykazało, że kombinacja tych dwóch zabiegów co roku uratuje w przyszłości życie wielu kobietom w Szwecji.

W jaki sposób odbywa się szczepienie?

Szczepienie wykonuje pielęgniarka szkolna. Szczepionkę wstrzykuje się domięśniowo w zewnętrzną część ramienia. Po to, by szczepionka osiągnęła pełen efekt, trzeba ją powtórzyć trzy razy, zwykle w przeciągu pięciu do siedmiu miesięcy.

Możliwe efekty uboczne szczepionki

U większości dziewcząt nie występują żadne efekty uboczne. Niektóre z możliwych efektów ubocznych występują częściej niż inne, np. miejsce, gdzie się wstrzyknęło szczepionkę może być zaczerwienione, bolesne lub spuchnięte. Czasami mogą wystąpić sensacje żołądkowe (mdłości, wymioty i biegunka), ból głowy, ból mięśni lub zmęczenie.

Rzadko występujące efekty uboczne to zawroty głowy, infekcja gardła lub małe stwardnienie lub zdrętwiałość występująca w miejscu wstrzyknięcia.

Trochę faktów o raku szyjki macicy

Średnia wieku zachorowań na raka szyjki macicy wśród kobiet w Szwecji wynosi 54 lata. Wiele z chorych kobiet zostało zarażonych wirusem HPV w wieku poniżej 20 lat. Infekcja ta miała potem przewlekły przebieg i z biegiem czasu doprowadziła do chorobowych zmian w komórkach. Zmiany te z czasem przekształciły się w raka. Rak szyjki macicy to poważna choroba. W skali światowej umiera na nią co roku około 250 tys. kobiet.

W Szwecji notuje się corocznie ok. 450 zachorowań, z których w 150 przypadkach choroba kończy się śmiercią. Statystyka najcięższych zachorowań na raka szyjki macicy pokazuje jak ważne jest regularne robienie badań cytologicznych. Osiem z dziesięciu kobiet, u których rak szyjki macicy przybrał niebezpieczną postać, nigdy nie robiło żadnych badań cytologicznych.

Najczęściej zadawane pytania

Czy dziewczęta zaszczepione przeciw rakowi szyjki macicy mają pewność, że nigdy nie zachorują na tę chorobę?

Nie, szczepionka daje tylko ok. 70-procentową ochronę przed zachorowaniem na raka szyjki macicy.

Czy badania cytologiczne stały się niepotrzebne odkąd istnieje szczepionka przeciw rakowi szyjki macicy?

Absolutnie nie, ponieważ szczepionka nie chroni przed pozostałym 30-sto procentowym ryzykiem zachorowania na nietypowe rodzaje raka szyjki macicy. Właśnie dlatego, bardzo ważne jest, aby nawet zaszczepione dziewczęta robiły badania cytologiczne, które są oferowane wszystkim kobietom powyżej 23 roku życia.

Czy potrzebna jest szczepionka, jeżeli już i tak istnieją metody wczesnego rozpoznawania zmian komórkowych w stadium przedrakowym?

Badania wykazują, że to właśnie jest kombinacja szczepionki oraz badań cytologicznych która dodatkowo zmniejsza liczbę zachorowań, co przyczynia się do uratowania życia wielu kobietom.

Czy szczepienia trzeba będzie powtarzać w późniejszym wieku?

Na razie nie wiadomo czy i kiedy dziewczęta dzisiaj zaszczepione będą potrzebowały powtórnych szczepień. Dlatego Socialstyrelsen będzie dokładnie śledzić przebieg badań nad szczepieniami, aby upewnić się, co do długotrwałości szczepionek.

Dlaczego szczepionka HPV podawana jest tylko dziewczętom?

Rak szyjki macicy to choroba występująca tylko wśród kobiet, i dlatego działanie szczepionki zostało do tej pory zbadane tylko na dziewczętach. Nadal trwają studia w celu zbadania, w jakim stopniu szczepionka mogłaby uchronić chłopców przed innymi rodzajami raka.

Gdzie zasięgać dalszych informacji?

W pierwszej kolejności proszę zwracać się do szkolnej służby zdrowia.

WAŻNE!

Przed szczepieniem – Poinformuj służbę zdrowia, czy twoje dziecko cierpi na jakiś rodzaj alergii lub czy kiedykolwiek nienormalnie reagowało na jakieś inne szczepionki.

Po szczepieniu – Skontaktuj się ze szkolną służbą zdrowia, jeżeli zauważysz, że w najbliższym okresie po zaszczepieniu wystąpią u twojego dziecka jakieś niezwykle objawy.